Les 83 – Antwooorden

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord אָכַל áchal Eten.

Persoon	*Tegenwoordige tijd*		*Verleden tijd*		*Toekomende tijd **		*Persoon*
Ik (m)	אוֹכֵל	ochel	אָכַלְתִּי	áchalti	אוֹכַל **	ochal	אֲנִי
Ik (v)	אוֹכֶלֶת	ochèlèt	אָכַלְתִּי	áchalti	אוֹכַל **	ochal	אֲנִי
Jij (m)	אוֹכֵל	ochel	אָכַלְתָּ	áchaltá	תֹּאכַל	tochal	אַתָּה
Jij (v)	אוֹכֶלֶת	ochèlèt	אָכַלְתְּ	áchalt	תֹּאכְלִי	tochli	אַתְּ
Hij	אוֹכֵל	ochel	אָכַל	áchal	יֹאכַל	yochal	הוּא
Zij	אוֹכֶלֶת	ochèlèt	אָכְלָה	áchláh	תֹּאכַל	tochal	הִיא
Wij (m)	אוֹכְלִים	och'lim	אָכַלְנוּ	áchalnoe	נֹאכַל	nochal	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אוֹכְלוֹת	och'lot	אָכַלְנוּ	áchalnoe	נֹאכַל	nochal	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	אוֹכְלִים	och'lim	אָכַלְתֶּם	áchaltèm	תֹּאכְלוּ	toch'loe	אַתֶּם
Jullie (v)	אוֹכְלוֹת	och'lot	אָכַלְתֶּן	áchaltèn	תֹּאכַלְנָה *	tochalnáh	אַתֶּן
Zij (m)	אוֹכְלִים	och'lim	אָכְלוּ	áchloe	יֹאכְלוּ	yoch'loe	הֵם
Zij (v)	אוֹכְלוֹת	och'lot	אָכְלוּ	áchloe	תֹּאכַלְנָה *	tochalnáh	הֵן

Geb. wijs: m: אֱכוֹל èchol, v: אִכְלִי ichli, mv: אִכְלוּichloe, infinitief: לֶאֱכוֹל lè'èchol

** Verouderde vrouwelijke vorm, men gebruikt u de mannelijke vorm.*

*** In oudere teksten zonder waw.*

Opdracht 2: Vervoeg het werkwoord יָכֹל, יָכוֹל yáchol [pa'al] Kunnen

Persoon	*Tegenwoordige tijd*		*Verleden tijd*		*Toekomende tijd*		*Persoon*
Ik (m)	יָכוֹל	yáchol	יָכוֹלְתִּי	yácholti	אוּכַל	oechal	אֲנִי
Ik (v)	יְכוֹלָה	yᵉcholáh	יָכוֹלְתִּי	yácholti	אוּכַל	oechal	אֲנִי
Jij (m)	יָכוֹל	yáchol	יָכוֹלְתָּ	yácholtá	תּוּכַל	toechal	אַתָּה
Jij (v)	יְכוֹלָה	yᵉcholáh	יָכוֹלְתְּ	yácholt	תּוּכְלִי	toechᵉli	אַת
Hij	יָכוֹל	yáchol	יָכוֹל	yáchol	יוּכַל	yoechal	הוּא
Zij	יְכוֹלָה	yᵉcholáh	יָכְלָה	yachláh	תּוּכַל	toechal	הִיא
Wij (m)	יְכוֹלִים	yᵉcholim	יָכוֹלְנוּ	yácholnoe	נוּכַל	noechal	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	יְכוֹלוֹת	yᵉcholot	יָכוֹלְנוּ	yácholnoe	נוּכַל	noechal	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	יְכוֹלִים	yᵉcholim	יְכוֹלְתֶּם	yᵉcholtèm	תּוּכְלוּ	toechᵉloe	אַתֶּם
Jullie (v)	יְכוֹלוֹת	yᵉcholot	יְכוֹלְתֶּן	yᵉcholtèn	תּוּכַלְנָה *	tochalnáh	אַתֶּן
Zij (m)	יְכוֹלִים	yᵉcholim	יָכְלוּ	yáchloe	יוּכְלוּ	yoechᵉloe	הֵם
Zij (v)	יְכוֹלוֹת	yᵉcholot	יָכְלוּ	yáchloe	תּוּכַלְנָה *	tochalnáh	הֵן

Het is vreemd, maar dit werkwoord heeft geen infinitief en geen gebiedende wijs. Je kunt het aanduiden als יָכוֹל yáchol.

De oe-klank in de toekomende tijd is een onregelmatigheid, geen grammaticale regel.

** Verouderde vrouwelijke vorm, men gebruikt u de mannelijke vorm*

Opdracht 3: Vertaal en geef de uitspraak

הוּא יָכוֹל לִנְסוֹעַ מִבֵּיתוֹ לַעֲבוֹדָתוֹ תּוֹךְ שָׁעָה Hoe yáchol linso'a mibetho la'ᵃvodáto toch sjánáh

Hij kan van zijn huis naar zijn werk reizen binnen een uur

Wij zullen in de eetzaal eten נֹאכַל בַּחֲדַר־הָאוֹכֶל
nochal bachᵃdar-ha'ochèl

Wij kunnen in de eetzaal eten
אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לֶאֱכוֹל בַּחֲדַר־הָאוֹכֶל
ᵃnachnoe yᵉcholim lè'èchol bachᵃdar-ha'ochèl

Kan je op tijd komen voor de maaltijd?
[הַאִם] אַתָּה יָכוֹל לָבוֹא בַּזְמַן לַאֲרוּחָה?
[ha'im] attáh yáchol lávo bazman la'ᵃroecháh?

Hij is, zogezegd, een vreetzak הוּא, כְּבֶיכוֹל, אַכְלָן
hoe, kivyáchol, achlán

Kunt u op tijd brood naar de eetzaal brengen?
אַתָּה יָכוֹל לְהָבִיא לֶחֶם לַחֲדַר־הָאוֹכֶל בְּזְמַן?
attáh yáchol lᵉhávi lèchèm lachᵃdar ha'ochèl bᵉzman?

Ik (v) kan dit niet eten אֲנִי לֹא יְכוֹלָה לֶאֱכוֹל אֶת זֶה
ᵃni lo yᵉcholáh lè'èchol èt zèh

Dit eet ik niet אֲנִי לֹא אוֹכֵל אֶת זֶה
ᵃni lo ochel èt zèh

Ik houd van dit eten אֲנִי אוֹהֵב אֶת הָאוֹכֶל הַזֶּה
ᵃni ohev èt ha'ochel hazèh

Les 84 – Zon of maan

Een nieuwe les, waarbij we veel omhoog kijken, naar de zon, de maan en de sterren.

שֶׁמֶשׁ	sjèmèsj (v)	Zon שִׁמְשׁוֹת sj^{e}másjot
בַּשֶּׁמֶשׁ	basjèmèsj	In de zon
שִׁמְשִׁיָה	sjimsjiyáh (v)	Parasol
חַמָּה	chammáh (v)	Zon; afgeleid van חַם cham, warm
צֵל. בַּצֵל	tzel (m), batzel	Schaduw; in de schaduw
זָרַח	**zárach [pa'al]**	Stralen, schijnen, opgaan (van de zon)
זֶרַח	zèrach (m)	Glans
זְרִיחָה	z^{e}richáh (v)	Zonsopkomst
לְבָנָה	l^{e}vánáh (v)	Maan; afgeleid van לָבָן láván, wit
יָרֵחַ	yáre'ach (m)	Maan יְרָחִים y^{e}rachim
יָרֵחַ	yèrach (m)	Maand (Arabisch) יְרָחִים *constr* יַרְחֵי־
יַרחוֹן	yarchon (m)	Maandblad
חוֹדֶשׁ, חֹדֶשׁ	chodèsj (m)	Maand (gebruikelijke naam) חוֹדָשִׁים
רֹאשׁ חוֹדֶשׁ	rosj chodesj	De eerste dag van de maand
חודשִׁי,חָדְשִׁי	chodsji (bn)	Maandelijks

De Hebreeuwse kalender kent maan-maanden. Ook de Nederlandse benaming Maand is afgeleid van Maan, al duren onze maanden iets langer dan de gestalten van de maan. Zie les 15.

Ethymologisch verwant met חוֹדֶשׁ chodèsj *Maan zijn de woorden:*

חָדָשׁ	chádásj (bn)	Nieuw
חָדִישׁ	chádisj (bn)	Modern
חִדֵּשׁ, חִידֵּשׁ	chiddesj [pi'el]	Vernieuwen
חִדּוּשׁ	chiddoesj (m)	Vernieuwing, nieuwigheid, innovatie
מֵחָדָשׁ	mechádásj (bw)	Opnieuw
כּוֹכָב	kocháv (m)	Ster; filmster (m); sterretje, asterix כּוֹכָבִים
כּוֹכַב־לֶכֶת	kochav-lèchèt	Planeet, 'wandelende ster'
פְּלַנֶטָה	planètáh (v)	Planeet
כּוֹכַב־הַצָפוֹן	kochav-hatzáfon	'Noordster', poolster
[כּוֹכַב־]שַׁבִּיט	[kochav-]sjavit	Komeet
קוֹלְנוֹעַ [כּוֹכֶבֶת]	kochèvèt [qolno'a] (v)	Filmster (v)
כּוֹכָבִית	kochávit (v)	Astroïde; asterix
בַּר כּוֹכְבָא	Bar Kochbá	'Zoon van [een] ster', (bij)naam van een strijder in een onafhankelijkheidsoorlog (Aramees, met uitgang א-)
בָּהִיר	báhir (bn)	Helder, licht, duidelijk
הִכָּה, הִיכָּה	hikáh [hif'il]	Slaan, treffen, steken; inf. לְהַכּוֹת l^{e}hachot
הִנֵּה	hinne (ur)	Zie! Kijk!
הִשְׁתַּחֲוָה	hisjtach^{a}wáh [hitpa'el]	(Zich) buigen (voor)
חָשׁוּךְ	chásjoech (bn)	Duister, donker
לְלֹא	l^{e}lo (bw)	Zonder
צֵאת, לְצֵאת	tzet, látzet (..)	Weg, het gaan, het uitgaan
רָקִיעַ	ráqiya (m)	Firmament, uitspansel

Opdracht 1: Maak eerst opdracht 2. Geef de uitspraak en de vertaling. Raadpleeg de lessen 34, 78 en woordenlijst Les_100

Een donkere nacht zonder sterren ….....

.....

Wie is een mooie filmster? .....

.....

De zon schijnt vandaag .....

.....

De maan is helder vannacht .....

.....

Een nieuwe ster aan het firmament .....

.....

De zon is heet, ik (v) houd van de schaduw .....

.....

Opdracht 2: Vervoeg het werkwoord זָרַח zárach [pa'al] Stralen, schijnen. Bij dit gemakkelijke werkwoord zult u het zonder website moeten doen. Raadpleeg de vervoeging in les 41.

Persoon	*Tegenwoordige tijd*		*Verleden tijd*		*Toekomende tijd*		*Persoon*
Ik (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנִי
Ik (v)	זוֹרַחַת	zorachat	זָרַחְתִּי	zárachti	אֶזְרַח	èzrach	אֲנִי
Jij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתָּה
Jij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתְּ
Hij	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הוּא
Zij	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הִיא
Wij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתֶּם
Jullie (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתֶּן
Zij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הֵם
Zij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הֵן

Geb. wijs: m: ....., v: ....., mv: ....., infinitief: לִזְרֹחַ lizro'ach

Opdracht 3, Bijbel: Noteer de uitspraak en de vertaling. Waar staan deze teksten?

אֲדוֹנָי שִׂמְךָ; אֲדוֹנָי צִלְּךָ .....

עַל-יַד יְמִינֶךָ, אֲדוֹנָי צִלְּךָ .....

יוֹמָם, הַשֶּׁמֶשׁ לֹא-יַכֶּכָּה .....

וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה .....

אֲדוֹנָי, יִשְׁמָרְךָ מִכָּל-רָע .....

יִשְׁמֹר, אֶת-נַפְשֶׁךָ מִכָּל-רָע .....

אֲדוֹנָי, יִשְׁמָר-צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ .....

מֵעַתָּה, וְעַד-עוֹלָם .....

וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד עָשָׂר כּוֹכָבִים, מִשְׁתַּחֲוִים לִי .....

.....

Bronnen: *Transparant.com, millon; hebrew word of the day; millon, Tanach; dictionary.co.il*
Zie ook: *www.dictionary.co.il/astronomy.htm*